

Bijlage 7: Rol en Samenstelling Onderwijskwaliteitsbureau (OKB)

1. Historiek

Het Onderwijskwaliteitsbureau werd opgericht door de Raad van Bestuur van 12 juni 2015 in functie van de Eigen Regie 1.0 (Eigen Regie van het Gents Onderwijsbeleid, ERGO, zie bijlage 1). Dit gespecialiseerd uitvoerend orgaan werd belast met de opvolging van de kwaliteitszorg aan de UGent en met het uitwerken van praktische voorstellen. Het OKB verzamelt informatie in verband met de onderwijskwaliteitszorg van opleidingen (inclusief de peerleerbezoeken en het Jaarlijkse Kwaliteitsoverleg), en verwerkt deze systematisch. Deze analyse wordt vertaald in evaluaties van opleidingen en remediërende acties, eventueel in voorstellen van zorgelijkverklaring of stopzetting van opleidingen. Met de oprichting van het OKB heeft de instelling een instantie die de cyclus van kwaliteitsverbetering bovenaan sluit. Het is het orgaan dat de peerleerbezoeken en het Kwaliteitsoverleg superviseert en aan wie de rapporten van peerleerbezoeken en van het Kwaliteitsoverleg voor verdere actie overgemaakt worden. Deze bevoegdheden werden door de Raad van Bestuur van 3 juli 2015 vastgelegd in het delegatiebesluit Onderwijsaangelegenheden.

De samenstelling, zoals vastgelegd in het reglement inzake de functionele samenstelling van de (advies)raden en commissies (**Raad van Bestuur 3 juli 2015, gewijzigd door de Raad van Bestuur van 4 december 2015**) is als volgt:

Voorzitter: rector of vicerector

Stemgerechtigde leden naast de voorzitter :

- de directeur onderwijsaangelegenheden
- vier ZAP-leden,
- twee studentenvertegenwoordigers
- een AAP-vertegenwoordiger,
- twee externe experts uit het afnemend veld (profit en non-profit)

De termijnen van de niet-functioneel ingevulde mandaten bedragen vier jaar, behalve voor de studenten en het AAP, waar één jaar de termijn is. De afdeling onderwijskwaliteitszorg van DOWA staat in voor het secretariaat van het onderwijskwaliteitsbureau.

Na omstandig overleg met alle betrokkenen (o.a. aftoetsing bij onderwijsdirecteurs, OC-voorzitters, CKO, Onderwijsraad, OKB), en een intensief traject van discussies in werkgroepen, werd beslist om de Eigen Regie 1.0 te optimaliseren en een aangepast kwaliteitssysteem 'de Eigen Regie 2.0' te installeren. (zie ook bijlage 3: evaluatie Eigen Regie 1.0). In de Eigen Regie 2.0 worden de peerleerbezoeken afgeschaft en vervangen door een interne 'kritische

zelfreflectie' via de monitor (zie bijlage 6) door de opleiding en de faculteit, inclusief een grondige 'externe blik' op de inhoud van het opleidingsprogramma (zie bijlage 4). Deze evoluties hebben een impact op de rol en de samenstelling van het OKB.

2. De vernieuwde rol van het OKB

In het vernieuwde onderwijskwaliteitszorgsysteem komt het accent te liggen op 'vertrouwen' in het reflectievermogen van de opleiding en de faculteit. Het Onderwijskwaliteitsbureau (OKB) blijft de opdracht hebben om, vanuit een helikopterperspectief, **de kwaliteitscultuur in alle UGent opleidingen te monitoren en te borgen**.

Het OKB dient dus bij elke opleiding na te gaan of en in welke mate zij in staat is om een performant en gedragen onderwijsbeleid te voeren en efficiënte kwaliteitszorgprocessen op te zetten. In het kader van deze opdracht zal het OKB gedurende de periode (2021-2023, 'fase van de kwaliteitsreflectie') een eenmalige screening van alle opleidingen uitvoeren. Met deze screening beoogt het OKB niet de beoordeling van de inhoudelijke aspecten van een opleiding, deze wordt echter gewaarborgd door de externe blik, maar wel het vormen van een helder beeld van de aanwezige kwaliteitscultuur en de reële verbetercapaciteit. De screening vertrekt vanuit het idee van vertrouwen in de opleidingen, daar waar er vroeger nog een tussenstap van een peerleerbezoek tussen zat. Deze opdracht vereist een grondige kennis van onderwijsbeleid en onderwijskwaliteitsprocessen.

Het OKB neemt in de Eigen Regie 2.0 de taak over van externe visitatiecommissies die de borgingsbesluiten over de opleidingen (positief, positief met cruciale aandachtspunten, negatief) dient uit te spreken.

De Eigen Regie 2.0, het afschaffen van de peerleerbezoeken en de vernieuwde rol van het OKB leidt tot volgend voorstel tot aanpassing van de bevoegdheden gedelegeerd aan de voorzitter van het Onderwijskwaliteitsbureau:

1. Monitoring van de kwaliteitscultuur van de opleidingen
~~Opleggen aan opleidingen van dwingende maatregelen voor de bijsturing van de kwaliteitszorg en voorwaarden om zorgelijkverklaring te voorkomen~~
2. Nemen van borgingsbesluiten over de opleidingen
~~Organiseren, aansturen en opvolgen van de peerleerbezoeken~~

3. Wijziging samenstelling van het OKB

De samenstelling van het OKB moet afgestemd worden op de gewijzigde rol. Logischerwijs bestaat het OKB uit een complementair team van experts naar analogie van de samenstelling van panelleden van een externe visitatiecommissie. De NVAO1 stelt aan externe visitatiecommissies volgende voorwaarden:

*"Elke commissie omvat een combinatie van specifieke deskundigheden. Dit zijn de deskundigheden die nodig zijn om een gezaghebbende beoordeling uit te voeren. Het gaat om **vakdeskundigheid, internationale deskundigheid, werkvelddeskundigheid, onderwijsdeskundigheid, visitatie- of auditdeskundigheid en studentgebonden***

¹ <https://www.nvao.net/nl/commissies-vlaanderen>, geraadpleegd op 27 november 2019.

***deskundigheid.** Er is niet een commissielid per deskundigheid; elk commissielid kan verschillende deskundigheden inbrengen. Van commissieleden wordt verwacht dat ze in het kader van de beoordeling een inhoudelijk en diepgaand gesprek kunnen voeren met de opleiding of de instelling. Bovendien moet elk commissielid **onafhankelijk** zijn. Dat betekent dat ze geen enkel belang, noch positief noch negatief, mogen hebben bij het resultaat van de beoordeling.”*

Om dit te bereiken wordt voorgesteld om het **aantal extern experts** uit te breiden van **twee naar vier**.

Wat de interne UGent-leden betreft wordt benadrukt dat er gestreefd wordt naar een evenwichtige verdeling van **experts** die **onafhankelijk van hun statuut** kunnen meedenken en een besluit kunnen nemen naar kwaliteitszorg. De leden handelen **niet als vertegenwoordigers van hun geleding of faculteit**, maar als bewakende en sturende instantie van de instelling als geheel. De diversiteit aan statuten biedt een meerwaarde op vlak van complementaire expertise. Er wordt voorgesteld om het OKB met **1 extra AAP- lid** (dus in totaal 2) en **2 ATP-leden uit te breiden**. Op die manier wil het OKB meer gebruik maken van de expertise die bij het ATP zit met betrekking tot onderwijskwaliteitszorg en tegelijk haar screeningscapaciteit vergroten.

Voorstel samenstelling OKB:

Voorzitter: rector of vicerector

Stemgerechtigde leden naast de voorzitter :

- de directeur onderwijsaangelegenheden
- vier ZAP-leden,
- twee studenten
- **twee** AAP-leden,
- **twee** ATP-leden
- **vier** externe experts uit het afnemend veld (profit en non-profit)

De afdeling onderwijskwaliteitszorg van **DOWA staat in voor het secretariaat van het OKB.**

De nominatieve samenstelling wordt vastgelegd door het Bestuurscollege, op voorstel van de rector en vicerector.

De OKB-leden worden, op basis van bovenstaande criteria en op basis van een complementaire samenstelling, aangeduid ten laatste in september 2020. De termijnen van de niet-functioneel ingevulde mandaten bedragen vier jaar (de periode 2020-2024, de fase van de Eigen Regie 2.0), behalve voor de studenten en het AAP, waar één jaar de termijn is. Geïnteresseerde kandidaten kunnen hun kandidatuur voorleggen aan de vicerector die de lijst van kandidaten doorgeeft aan het Bestuurscollege.

De samenstelling van het OKB wordt om de vier jaar herbekeken. Leden kunnen maximaal twee termijnen van vier jaar zetelen. De samenstelling en de rol van het OKB zal geëvalueerd in de loop van 2023 in functie van de Eigen Regie 3.0.